Europees Parlement
2024-2029

Commissie buitenlandse zaken

2024/2019(DEC)

30.1.2025

ADVIES

van de Commissie buitenlandse zaken

aan de Commissie begrotingscontrole

inzake het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2023, afdeling III – Commissie en uitvoerende agentschappen
(2024/2019(DEC))

Rapporteur voor advies: Michael Gahler

PA_NonLegDec

ADVIES

De Commissie buitenlandse zaken verzoekt de bevoegde Commissie begrotingscontrole in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

1. wijst op de ongekende uitdagingen in verband met de mondiale omgeving, vrede en geopolitieke instabiliteit in het huidige controlejaar; pleit derhalve voor versterkte coördinatie tussen de Commissie en de EDEO, met name vanwege het ontbreken van een operationele begroting voor de EDEO; herinnert eraan dat de EU sinds de grootschalige Russische invasie in Oekraïne meer dan 88 miljard EUR aan economische, humanitaire en militaire steun aan Oekraïne heeft verleend; benadrukt dat de steun aan Oekraïne snel en aanzienlijk moet worden verhoogd en, met het oog op het mogelijke vredesproces in 2025, dat het belangrijk blijft Oekraïne militaire steun te verlenen en zich voor te bereiden op de wederopbouw van het land;

2. moedigt verdere mobilisatie van de Europese Vredesfaciliteit aan om de dringende veiligheidsuitdagingen als gevolg van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de aanhoudende hybride dreigingen waarmee Moldavië wordt geconfronteerd, aan te pakken; benadrukt dat uitgebreide steun moet worden verleend om de weerbaarheid te versterken, de defensievermogens te vergroten en destabiliserende acties in beide contexten tegen te gaan;

3. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de volledige teruggave van het Roemeens nationaal bezit en het nationale erfgoed van verschillende andere lidstaten op de agenda staat als er in de toekomst maatregelen ten aanzien van de Russische Federatie worden genomen;

4. onderstreept dat de uitgaven in rubriek 4 “Europa als wereldspeler” worden beschouwd als uitgaven met een hoog risico, met uitzondering van betalingen voor begrotingssteun en administratieve uitgaven, die ongeveer 20 % van deze uitgaven vertegenwoordigen; merkt op dat de meeste fouten die op dit gebied werden aangetroffen, betrekking hebben op niet-gedane uitgaven, niet-subsidiabele kosten en niet-naleving van de aanbestedingsregels;

5. benadrukt dat de steun uit de begroting van de Unie voor de opbouw van vrede en stabiliteit in het Midden-Oosten, de bestrijding van haat, fundamentalisme en desinformatie, de bevordering van de mensenrechten, bestrijding van straffeloosheid en versterking van de naleving van de rechtsstaat, waaronder de uitspraken van het Internationaal Strafhof en de adviezen van het Internationaal Gerechtshof, moet worden voortgezet; benadrukt dat de EU-begroting daarom in geen geval activiteiten mag ondersteunen die in strijd zijn met deze doelstellingen; merkt op dat de Commissie na de gruwelijke terreuraanslagen van 7 oktober 2023 door Hamas en beschuldigingen van misbruik van EU-middelen voor terrorisme een herziening van de financiering heeft uitgevoerd, waaruit bleek dat tot op heden geen aanwijzingen zijn gevonden voor oneigenlijk gebruik van geld en dat de bestaande waarborgen doeltreffend zijn, maar dat bepaalde aanvullende maatregelen noodzakelijk worden geacht; benadrukt dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat de EU-middelen doeltreffend worden toegewezen en beheerd, teneinde de beoogde doelstellingen te verwezenlijken; herinnert aan de aanhoudende kwestie van de vernietiging van door de EU gefinancierde projecten in

Gaza en op de Westelijke Jordaanoever en dringt in dit verband aan op meer verantwoordingsplicht en waarborgen;

6. dringt erop aan alle financiële verplichtingen jegens de UNRWA volledig uit te voeren; herinnert eraan dat de UNRWA de voornaamste structuur van humanitaire hulp in Gaza en de Westelijke Jordaanoever en een essentiële dienstverlener in de regio is; benadrukt het belang van het begrotingsonderdeel "zuidelijk nabuurschap" voor de ondersteuning van politieke, economische en sociale hervormingen in de regio in het licht van de toenemende humanitaire behoeften, alsook voor andere vormen van regionale samenwerking gericht op het verlenen van bijstand aan vluchtelingen, met name Syrische en Palestijnse vluchtelingen;

7. benadrukt dat de EU meer financiële en politieke steun moet verlenen om de operationele capaciteit van het Internationaal Strafhof te versterken en zijn onafhankelijkheid te waarborgen in het kader van de "Overeenkomst tussen het Internationaal Strafhof en de Europese Unie inzake samenwerking en bijstand", waarin het engagement voor internationale gerechtigheid en de bestrijding van straffeloosheid is vastgelegd;

8. verzoekt de Commissie de aanbevelingen in het Speciaal verslag van de Europese Rekenkamer over de programmering van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking – Europa in de wereld nauwgezet uit te voeren; benadrukt dat het noodzakelijk is de methode voor de toewijzing van financiering aan nabuurschapslanden te verbeteren, te zorgen voor tijdige toegang tot essentiële documenten die nodig zijn voor controles, de procedurele kaders te vereenvoudigen en de methode voor de beoordeling van het effect van EU-steun te verduidelijken[1];

9. benadrukt de extreem kwetsbare situatie van kinderen wereldwijd, met name in gewapende conflicten; toont zich diep bezorgd over de tienduizenden kinderen wereldwijd die in 2023 zijn getroffen door gewapende conflicten en van wie de meest fundamentele rechten op afschuwelijke wijze zijn geschonden; dringt er bij de Commissie op aan kinderrechten bovenaan de agenda voor buitenlandse zaken te plaatsen;

10. maakt zich grote zorgen over het voorstel voor een drastische herstructurering van de aanwezigheid van de EU in het buitenland door het aantal personeelsleden van EU-delegaties drastisch te verminderen, in het kader van bovengenoemde budgettaire beperkingen; merkt op dat dit plan, als het wordt goedgekeurd, een negatief effect zal hebben op de doeltreffendheid van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking – Europa in de wereld;

11. betwist het gebruik door de Commissie van een schriftelijke urgentieprocedure voor de vaststelling van de bijzondere maatregel ten behoeve van Tunesië voor 2023, als onderdeel van de uitvoering van het betwiste memorandum van overeenstemming dat in 2023 met Tunesië is ondertekend, waarbij voorbijgegaan wordt aan de rol van het Parlement en inbreuk wordt gemaakt op Verordening (EU) 2021/947 tot vaststelling van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale

[1] https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2023-14/SR-2023-14_NL.pdf

samenwerking – Europa in de wereld, het Financieel Reglement en de overeenkomst tussen het Europees Parlement en de Commissie van 10 juni 2008 betreffende de wijze van toepassing van Besluit 1999/468/EG van de Raad tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden, gewijzigd bij Besluit 2006/512/EG; herinnert eraan dat een delegatie van de Commissie buitenlandse zaken op 13 september 2023 de toegang tot Tunesië is geweigerd, waardoor het Parlement belemmerd werd in de uitoefening van zijn controlebevoegdheden; dringt er bij de Commissie en de EDEO op aan alle nodige initiatieven te nemen ten aanzien van de Tunesische autoriteiten om het Europees Parlement in staat te stellen zijn wettelijke taken uit te oefenen;

12. dringt er bij de Commissie op aan de op conditionaliteit met betrekking tot de rechtsstaat gebaseerde aanpak voor financiering in het kader van het instrument voor pretoetredingssteun (IPA) III te versterken, zodat het instrument zijn doel kan bereiken, namelijk de toetredingslanden doeltreffend voorbereiden om aan de voorwaarden te voldoen om lid van de EU te worden; verzoekt de Commissie nogmaals uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit Speciaal verslag 1/2022 van de Europese Rekenkamer, om ervoor te zorgen dat de financiële bijstand van de EU zoden aan de dijk zet wat betreft de ondersteuning van de rechtsstaat in de Westelijke Balkan, met name door richtsnoeren op te stellen voor de toepassing van de bepalingen inzake differentiëring en conditionaliteit in het kader van IPA III;

13. herinnert aan de erbarmelijke situatie van de vrouwenrechten en lhbtqi+-rechten in vele delen van de wereld; benadrukt dat deze rechten dringend beter moeten worden beschermd en dat ervoor moet worden gezorgd dat EU-middelen en -beleid actief worden ingezet om gendergelijkheid te bevorderen, discriminatie te bestrijden en de eerbiediging van de rechten van lhbtiq+-personen te waarborgen;

14. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de Palestijnse Autoriteit educatief materiaal en educatieve inhoud die niet voldoen aan de Unesco-normen volledig en onmiddellijk verwijdert, met name als het antisemitisme, aanzetting tot geweld, haatzaaiende uitlatingen en de verheerlijking van terrorisme bevordert;

15. uit zijn bezorgdheid over de conclusies van het Speciaal verslag “Het EU-trustfonds voor Afrika – Ondanks nieuwe benaderingen bleef de steun ongericht”, waarin wordt benadrukt dat het EU-noodtrustfonds voor Afrika onvoldoende gericht is op de belangrijke prioriteiten om de diepere oorzaken van instabiliteit, ontheemding en irreguliere migratie aan te pakken, en merkt vooral met grote bezorgdheid op dat de risico’s voor de mensenrechten niet integraal werden aangepakt; herinnert de Commissie aan de bezorgdheid van het Parlement over de vermeende schendingen van de mensenrechten in het kader van het migratiebeheer en over de bereidheid van de Commissie om het beheer van haar buitengrenzen uit te besteden aan buurlanden, zoals Tunesië en Libië;

16. verzoekt de Commissie een duidelijk en transparant verantwoordingsmechanisme voor de uitvoering van de Global Gateway-strategie vast te stellen en duidelijk aan te tonen waarom ontwikkelingsfinanciering wordt gebruikt voor projecten die onder de Global Gateway-strategie vallen en hoe de publieke en private sector in de ontvangende landen daar in gelijke mate van profiteren;

17. erkent de verschillende rollen die maatschappelijke organisaties spelen; herinnert aan de toezegging van de EU om maatschappelijke organisaties via alle externe instrumenten en programma's en op alle samenwerkingsgebieden te ondersteunen, onder meer door te voorzien in een flexibele en op maat gesneden financieringsaanpak om alle soorten maatschappelijke organisaties te bereiken; verzoekt de Commissie maatschappelijke organisaties systematischer te betrekken bij de Global Gateway- en Team Europa-initiatieven;

18. beschouwt verkiezingswaarnemingsmissies als een praktisch en doeltreffend instrument van het buitenlands beleid dat een essentieel onderdeel vormt van de EU-beleidsmaatregelen en -strategieën ter ondersteuning van de democratie; verzoekt de EU voldoende middelen uit te trekken voor haar verkiezingswaarnemingsmissies, ook met het oog op de uitbreiding daarvan naar verkiezingen in kandidaat-lidstaten en buurlanden;

19. betreurt dat de GBVB-begroting voor civiele GVDB-missies in het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027 slechts marginaal verhoogd is ten opzichte van het MFK 2014-2020 (vanaf een beginpunt van ongeveer 350 miljoen EUR per jaar), terwijl tegelijkertijd het aantal missies en de taken van de missies zijn toegenomen, de veiligheidsomgeving een grotere uitdaging is geworden, de kosten van operaties zijn gestegen, de inflatie is gegroeid en het aantal gecontracteerde personeelsleden is toegenomen, waardoor het moeilijk is de huidige mandaten van de missies uit te breiden of eventueel nieuwe missies in te stellen om te voorzien in dringende veiligheidsbehoeften; dringt aan op een substantiële verhoging van de middelen voor de GBVB-begroting, alsook op een efficiënte benutting van de aan civiele GVDB-missies toegekende middelen, zodat doeltreffend kan worden gereageerd op crisissituaties en onvoorziene gebeurtenissen, en verzoekt om actief in kaart te brengen welke aanvullende projecten en programma's kunnen worden gefinancierd met andere relevante EU-middelen, volgens de beginselen van goed financieel beheer en een zorgvuldige prioritering van de beschikbare middelen; dringt er tevens op aan de structuur van de GBVB-begroting te wijzigen en één begrotingslijn per civiele GVDB-missie in te voeren om het toezicht te verbeteren en de transparantie te vergroten;

20. benadrukt dat de EU zich geconfronteerd ziet met toenemende geopolitieke uitdagingen en crises wereldwijd en over informatie uit eerste hand moet kunnen beschikken over mondiale problemen die zich buiten haar grenzen afspelen; dringt in dit verband aan op versterking van EU-Intcen, het crisisresponscentrum van de EDEO en SatCen door de personele en financiële middelen en de capaciteiten ervan uit te breiden; acht het van essentieel belang dat de EU meer investeert in openbare en culturele diplomatie en communicatiecampagnes, met name gezien de actieve inspanningen op dit gebied van autoritaire en illiberale regimes; benadrukt derhalve dat de afdeling Strategische Communicatie en Prognoses van de EDEO de middelen toegewezen moet krijgen die zij nodig heeft; neemt nota van de inspanningen van de EDEO en de Commissie om desinformatie en buitenlandse inmenging tegen te gaan, en is ingenomen met de aankondiging van de oprichting binnen DG COMM van een taskforce voor strategische communicatie en de bestrijding van informatiemanipulatie; benadrukt dat er in dit verband voldoende middelen beschikbaar moeten worden gesteld voor de EDEO en de Commissie;

21. herinnert eraan dat de EU-instellingen overeenkomstig artikel 11, lid 2, VEU een open, transparante en gestructureerde dialoog met maatschappelijke organisaties en representatieve verenigingen moeten voeren; benadrukt in dit verband dat succesvolle structurele financiering een voorwaarde is voor publieke participatie; benadrukt dat het zonder structurele financiering niet mogelijk zou zijn voor burgers om hun stem op EU-niveau te laten horen via hun representatieve verenigingen, een regelmatige dialoog te onderhouden met EU-instellingen en daarmee bij te dragen aan democratische participatie in de beleidsvorming en aan een open en brede dialoog, zodat wordt gewaarborgd dat uiteenlopende standpunten en zorgen worden meegewogen waarbij het algemeen belang en commerciële belangen in gelijke mate gehoord dienen te worden; benadrukt dat maatschappelijke organisaties een toezichthoudende rol vervullen bij de uitvoering van EU-beleid en -wetgeving, ook bij het gebruik van EU-middelen, en als controlemechanisme fungeren op gebieden als democratie, mensenrechten en de rechtsstaat; herinnert eraan dat de Commissie in haar politieke richtsnoeren heeft toegezegd om intensiever samen te werken met maatschappelijke organisaties die over expertise beschikken en een belangrijke rol spelen bij het handhaven van de mensenrechten, waaronder in derde landen; wijst er in dit verband op dat de Commissie ngo's weliswaar geen mandaat mag verschaffen voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten of het ondersteunen van specifieke standpunten of beleidsmaatregelen, maar dat het van fundamenteel belang blijft dat maatschappelijke organisaties dankzij EU-financiering kunnen deelnemen aan een "open, transparante en regelmatige dialoog" met de EU-instellingen, zoals verankerd in artikel 11 VEU, door middel van activiteiten zoals belangenbehartiging, demonstraties of rechtsvorderingen, en dat deze in aanmerking moeten komen voor middelen via de desbetreffende financieringsprogramma's en dat hieraan voldoende specifieke financiering moet worden toegewezen.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR VOOR ADVIES INPUT HEEFT ONTVANGEN

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	30.1.2025
Uitslag eindstemming	+: 52 –: 20 0: 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Mika Aaltola, Lucia Annunziata, Petras Auštrevičius, Jordan Bardella, Dan Barna, Wouter Beke, Robert Biedroń, Ioan-Rareş Bogdan, Marc Botenga, Grzegorz Braun, Sebastião Bugalho, Danilo Della Valle, Özlem Demirel, Elio Di Rupo, Michael Gahler, Geadis Geadi, Giorgos Georgiou, Raphaël Glucksmann, Bernard Guetta, Rima Hassan, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Łukasz Kohut, Rihards Kols, Andrey Kovatchev, Vilis Krištopans, Nathalie Loiseau, Claudiu Manda, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Arkadiusz Mularczyk, Leoluca Orlando, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Andreas Schieder, Alexander Sell, Villy Søvndal, Davor Ivo Stier, Sebastiaan Stöteler, Stanislav Stoyanov, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Michał Szczerba, António Tânger Corrêa, Marta Temido, Cristian Terheş, Riho Terras, Hermann Tertsch, Pierre-Romain Thionnet, Sebastian Tynkkynen, Reinier Van Lanschot, Roberto Vannacci, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Željana Zovko
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Jaume Asens Llodrà, Malik Azmani, Engin Eroglu, Sandra Gómez López, Evin Incir, András László, Ana Catarina Mendes, Hans Neuhoff, Nicolás Pascual de la Parte, Chloé Ridel, Tineke Strik, Şerban Dimitrie Sturdza, Ingeborg Ter Laak, Matej Tonin, Ivaylo Valchev, Isabel Wiseler-Lima
Bij de eindstemming aanwezige leden als bedoeld in art. 216, lid 7, van het Reglement	Catarina Vieira

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

52	+
ECR	Rihards Kols, Arkadiusz Mularczyk, Cristian Terheş, Ivaylo Valchev
PPE	Mika Aaltola, Wouter Beke, Ioan-Rareş Bogdan, Sebastião Bugalho, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Łukasz Kohut, Andrey Kovatchev, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Nicolás Pascual de la Parte, Davor Ivo Stier, Michał Szczerba, Ingeborg Ter Laak, Riho Terras, Matej Tonin, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Dan Barna, Engin Eroglu, Bernard Guetta, Nathalie Loiseau, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Hilde Vautmans
S&D	Lucia Annunziata, Robert Biedroń, Elio Di Rupo, Raphaël Glucksmann, Sandra Gómez López, Evin Incir, Claudiu Manda, Ana Catarina Mendes, Sven Mikser, Tonino Picula, Thijs Reuten, Chloé Ridel, Nacho Sánchez Amor, Andreas Schieder, Marta Temido
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Leoluca Orlando, Villy Søvndal, Tineke Strik, Reinier Van Lanschot, Catarina Vieira

20	-
ECR	Geadis Geadi
ESN	Hans Neuhoff, Alexander Sell, Stanislav Stoyanov
NI	Grzegorz Braun, Kostas Papadakis
PfE	Jordan Bardella, Vilis Krištopans, András László, Sebastiaan Stöteler, António Tânger Corrêa, Hermann Tertsch, Pierre-Romain Thionnet, Roberto Vannacci, Harald Vilimsky
The Left	Marc Botenga, Danilo Della Valle, Özlem Demirel, Giorgos Georgiou, Rima Hassan

2	0
ECR	Şerban Dimitrie Sturdza, Sebastian Tynkkynen

Verklaring van de gebruikte tekens:
+ : voor
- : tegen
0 : onthouding(en)